

KPMG AS
Stakkevollvegen 41
Postboks 6262
9292 Tromsø

Telephone +47 04063
Fax +47 77 64 30 10
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i SpareBank 1 Nord-Norge Pensjonskasse

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert SpareBank 1 Nord-Norge Pensjonskasses årsregnskap som viser et overskudd på kr 18 817 291. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig

for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Tromsø 23. mars 2018
KPMG AS

Stig-Tore Richardsen
Statsautorisert revisor

SpareBank 1 Nord-Norge Pensjonskasse

ÅRSBERETNING FOR 2017

Sparebank 1 Nord-Norge Pensjonskasse, org.nr.878 658 892, er en selvstendig juridisk enhet opprettet 1. januar 1997 av SpareBank 1 Nord-Norge, med kontoradresse i Tromsø. Pensjonskassen skal forvalte pensjonsordningen for ansatte og pensjonister i banken og konsernforetakene, og herunder forestå utbetalinger til pensjonistene. Pensjonskassen ble lukket med virkning fra 1.juli 2006 og har senere ikke opptatt nye medlemmer. Pensjonskassen fikk i 2017 tillatelse fra Finanstilsynet til å ta fripoliser på egen balanse.

Ytelsespensjon

Pensjonsordningen gir – sammen med folketrygden – følgende ytelser: Alderspensjon ca. 70 % av lønn, uførepensjon ca. 70 % av lønn og barnepensjon 10 % for første barn og 5 % for de neste barna, av pensjonsgrunnlaget.

Noen hovedregler om ordningen – herunder om opptjeningstid, pensjonsgrunnlag og om fratreden før pensjonsalder – finnes i bankens personalhåndbok. Hvert aktive medlem mottar årlig en oversikt over den pensjon som er sikret gjennom Pensjonskassens avsetninger.

Medlemmer

Pensjonskassen har pr 31.12.2017 totalt 769 medlemmer som fordeler seg slik:

Aktive medlemmer:	145
Alderspensionister:	375
Uførepensionister:	88
Ektefellepensionister:	52
Tidlig uttak pensjon:	84
Fripoliser:	25

Styre

Styrets medlemmer:

Styret har i 2017 bestått av Rolf Eigil Bygdnes (leder), Tormod Andreassen (ekstern representant), Ole Jørgen Ørjavik, Anita Rydningen, Anders Hjort og Bjørn Indreberg. Fire styremedlemmer er oppnevnt av banken, mens to er valgt av og blant Pensjonskassens medlemmer.

Virksomheten og finansiell risiko

Pensjonskassen har som målsetting å oppnå en avkastning som over tid er på linje med de beste livsforsikringselskaper og pensjonskasser i Norge - innenfor rammen av forsvarlig sikkerhet, risikospredning og myndighetenes bestemmelser. Pensjonskassen er søkt organisert slik at den bidrar til en kostnadseffektiv pensjonsordning for banken og konsernforetakene, samtidig som den søker å yte god service ovenfor medlemmene. Styret har fastsatt retningslinjer for kapitalforvaltningen, og en investeringsstrategi som er gjenstand for ny vurdering minst en gang om året, og ellers så ofte som situasjonen tilsier det.

Styring av finansiell risiko inngår som en viktig del av retningslinjene for kapitalforvaltningen, og i den forbindelse gjennomføres løpende vurderinger av finansiell risiko og risikoevne gjennom stresstester og bufferkapitalberegninger. Styrets strategi er at investerte midler skal ha en moderat risikoprofil.

Pensjonskassens finansformue fordeler seg slik pr 31. desember 2017:

	Mill. kroner	I prosent
Aksjer/egenkapitalbevis/aksjefond/PE	443	39
Obligasjoner/sertifikater – omløp	648	56
Obligasjoner/sertifikater – anlegg	23	2
Likvider/fordringer	<u>34</u>	<u>3</u>
Totalt	1148	100

Pensjonskassens investeringer i egenkapitalinstrumenter er i det alt vesentlige investert i internasjonale aksjefond og norske børsnoterte aksjer. Likviditeten i papirene anses som god.

Når det gjelder renteplasseringene er det meste av porteføljen plassert i det norske obligasjonsmarkedet med unntak av en plassering i et globalt rentefond. Renteplasseringene har følgende risikoprofil:

	Mill. kroner	I prosent
Templeton Global, rentefond	30	4
Kommuner og særskilt sikre obligasjoner bank	35	5
Bankobligasjoner	259	39
Industri, investment grade	96	15
Industri, high yield	85	13
Ansvarlig lån og fondsobligasjoner bank	<u>166</u>	<u>25</u>
Totalt	670	100

Risikoen i renteporteføljen er i all vesentlighet knyttet til kredittrisiko i de obligasjonene som Pensjonskassen har investert i. Kredittløpetiden i renteporteføljen er per utgangen av året 3,0 år. Renterisikoen i porteføljen er lav, med en gjennomsnittlig rentedurasjon på 0,55 år. Samlet risiko for renteporteføljen anses som moderat.

Kontroll og overvåking av kapitalforvaltningen utføres av bankens avdeling for Driftsstøtte, Kapitalmarked i samarbeid med bankens avdeling for Risk Management. Dette omfatter også risikoanalyser og stresstester. Kontrollorganet utarbeider årlig en risikorapport.

Det er inngått avtale med SpareBank 1 Forvaltning ASA om forvaltning av norske enkeltaksjer og egenkapitalbevis, samt obligasjoner. Selskapet står også for den løpende rapporteringen av finansforvaltningen.

Likviditeten til Pensjonskassen har i 2017 vært tilfredsstillende.

Kapitalforvaltningen

2017 ble et godt år for Pensjonskassens kapitalforvaltning. Pensjonskassen oppnådde en verdjustert avkastning på 10,6 %. Avkastningen er på linje med eller bedre enn hva andre pensjonskasser og norske livsforsikringselskaper oppnådde.

Både det norske og det internasjonale aksjemarkedet hadde god utvikling i 2017. For Pensjonskassen var avkastningen på plasseringen i norske aksjer hele 21,2%, mens plasseringen i internasjonale aksjer inklusiv valutasikringer ga 21,0 %. Porteføljen av egenkapitalbevis hadde i 2017 en avkastning på 27,5 %.

Avkastningen på Pensjonskassens plasseringer i rentepapirer var god, spesielt når en tar hensyn til dagens lave rentenivå. Pensjonskassens plasseringer i rentepapirer ga en avkastning på 4,6 % i 2017.

Internasjonal økonomi

Den globale veksten ble sterkere i 2017 enn hva de fleste økonomer ventet ved inngangen til året. Veksten var god både i de industrilandene og de fremvoksende økonomier. De tre store lokomotivene; USA, Europa og Kina hadde alle sterk vekst i 2017. På tross av dette har renter og inflasjon holdt seg lave, og lønnskostnadene har steget moderat. Inntjeningen til bedriftene viste god vekst i de fleste markeder, og oljeprisen fortsatte å styrke seg i 2017. Den globale økonomien viser således et relativt sterkt syklisk oppsving som også ser ut til å vedvare utover i 2018

Utsiktene ser således lyse ut for verdensøkonomien også for 2018. Likevel er det særlig tre strukturelle forhold som vil kunne være krevende i tiden fremover. For det første er det geopolitiske bildet fortsatt utfordrende. Globale institusjoner svekkes, mens stormaktene USA, Russland og Kina prioriterer nasjonale interesser. Europa er påvirket av Brexit og en krevende beslutningsstruktur innenfor EU. For det andre så skaper den raske teknologiske utviklingen, sammen med økt globalisering, store endringer som utfordrer etablerte strukturer: Nye produkter og tjenester blir tilgjengelige, mens mange tradisjonelle virksomheter og arbeidsplasser forsvinner. Omstillingsbehovet er således stort og økende. Det tredje forholdet er at den globale gjeldsveksten fortsetter å øke mer enn den underliggende økonomiske veksten. Dette skaper en sårbar situasjon dersom rentene skulle stige betydelig fra dagens historisk lave nivåer.

Internasjonale renter har hatt en fallende trend siden begynnelsen av 80-tallet. Det er flere forhold som tyder på at denne trenden er brutt og at vi i tiden fremover kan se stigende rente, selv om de fleste konjunkturindikatorer og pengepolitikken til de store sentralbankene, tilsier en moderat oppgang.

Norsk økonomi

Etter en svak utvikling de siste årene, forårsaket av oljeprisfallet som startet i 2014, har veksten i norsk økonomi tatt seg opp i løpet av 2017. Veksten har vært drevet av privat og offentlig konsum og boliginvesteringer. Eksporten fra Norge har også økt i 2017. Den økonomiske veksten internasjonalt har bidratt til økt etterspørsel etter norske varer og tjenester. Det samme har en bedret konkurransevne gjennom moderate lønnsoppgjør og en svak krone gjort. De fleste økonomer mener at veksttakten vil fortsette i 2018. Til tross for god vekst i økonomien er prisstigningen lav. Norges Bank og SSB forventer at den skal forbli relativt lav også i 2018, selv om det er sannsynlig med en viss økning fra dagens nivåer. Sentralbankrenten har vært rekordlav i Norge etter at den i mars 2016 ble satt til 0,5 %. Det at oppturen i norsk økonomi synes å ha fått godt feste, gjør at tidspunktet for en mer normalisert pengepolitikk nærmer seg. Norges Bank hevet sin prognose for styringsrenten flere ganger i løpet av 2017 og i sin første rapport i 2018 indikeres en første renteheving etter sommeren 2018.

Usikkerheten i norsk økonomi er først og fremst knyttet til utviklingen i boligmarkedet. Norge har etter flere år med kraftig boligprisvekst opplevd fallende boligpriser. Dersom boligprisfallet blir betydelig vil det kunne ha negative effekt på norsk realøkonomi. Mange faktorer, herunder et i utgangspunktet svært høyt prisnivå, stort tilbud av nye boliger, strengere regler for kredittgivning og en negativ psykologi i markedet, trekker i retning av et videre fall i boligprisene. På den annen side gir lav arbeidsledighet, lave renter og utsikter til høyere lønninger, mindre grunn til å frykte et priskrakk. Det mest sannsynlige er at det ikke vil bli noe krakk i boligmarkedet, men at markedet vil utvikle seg relativt svakt en periode før det stabiliserer seg.

Når det gjelder investeringstakten i norsk økonomi så vil et svakere boligmarked redusere boliginvesteringene. Det er ventet at en god del boligprosjekter vil bli satt på vent til en ser at markedet har stabilisert seg. På den annen side gir økt oljepris, og den betydelig effektiviseringen som har funnet sted i oljebransjen, bud om ny optimisme og økte investeringer. Fallet i investeringene i petroleumssektoren er stoppet opp, og de siste investeringstillingene fra SSB tilsier at investeringene vil ta seg opp i tiden fremover.

Pensjonskassen har vedtatt en strategi for forvaltningen av sin finanskapital som reflekterer de langsiktige pensjonsforpliktelsene som Pensjonskassen har. Denne strategien har bidradd til et gode finansresultat de siste årene og gjør at Pensjonskassen fremover har risikoevne til fortsatt å ha en aktivaallokering som over tid forventes å gi god avkastning.

Regnskap

Styret viser til detaljert informasjon som fremgår av resultatregnskapet, balansen og noter. Regnskapet viser at premieinntektene i 2017 har vært betydelig lavere enn i 2018. Dette skyldes at pensjonene i 2017 kun ble regulert med 1 %, mens det i 2016 ble gitt full G-regulering. Nedgangen i premieinntekter skyldes også at antall aktive medlemmer er blitt redusert med 43 personer i 2017. Regnskapet viser et betydelig bedre bokført resultat av finansplasseringer i 2017 sammenlignet med 2016. Dette skyldes at det i løpet av 2017 er blitt realisert store gevinster gjennom dels bytte av aksjeforvaltere og dels ved at det er tatt gevinster i et sterkt stigende aksjemarked.

Pensjonskassens portefølje er regnskapsmessig delt i en selskapsportefølje og en kollektivportefølje i henhold til pensjonskassens og medlemmenes kapitalandel.

Årets resultat i millioner kroner til disponering fremkommer som summen av risikoresultat (-0,2), renteresultat (57,7), kostnadsresultat (0,8), renterisikopremie (2,1) og resultat fra ikke teknisk regnskap etter skatt (15,5).

Styret har i vurderingen om hvordan resultatet for 2017 skal disponeres lagt vekt på at mest mulig av årets resultat skal kunne tilføres premiefond – et fond som kan disponeres av konsernet SpareBank 1 Nord-Norge til betaling av fremtidige pensjoner. Samtidig har styret lagt vekt på at pensjonistene og fripoliseinnehaverne skal nyte godt av årets gode resultat gjennom regulering av pensjoner og økning av premiereserve for fripoliser. Fripoliseinnehaverne vil bli tilført sin andel av renteresultatet på 2,5 millioner kroner. Renteresultatet fra den delen av porteføljen som tilhører aktive medlemmer (ansatte) overføres i sin helhet til premiefond og utgjør 13,8 millioner kroner, mens renteresultatet fra den delen som tilhører pensjonistene overføres til fond for regulering av pensjoner. Dette fondet skal brukes til å regulere pensjonene i 2018, men pensjonene kan i henhold til forsikringsavtalen med SpareBank 1 Nord-Norge ikke reguleres med mer enn G-reguleringen for 2018. Det resterende beløpet overføres til premiefond. Det forventes således at størstedelen av de 40,8 millioner kronene som avsettes til fond for regulering av pensjoner vil tilfalle premiefondet. Resultat fra ikke teknisk regnskap, renterisikopremie, kostnadsresultat og risikoresultat overføres til egenkapital. Dette gir følgende disponering av årets resultat (i millioner kroner):

Til disponering:	75,9
Premiefond	13,8
Fond for regulering av pensjoner	40,8
Premiereserve for fripoliser	2,5
Egenkapital	18,8

Pensjonskassen har følgende status i forsikringsforpliktelser per 31.12.2017 i millioner kroner:

Premiereserve	708
Tilleggsavsetninger	45
Kursreguleringsfond	119
Premiefond	53
Pensjonistenes overskuddsfond	41

De forsikringsmessige avsetninger beløper seg til 966 millioner kroner ved utløpet av 2017. Tilsvarende beløp ved forrige årsskifte var kr 902 millioner kroner.

Årsregnskapet er avlagt med forutsetning om fortsatt drift, og styret bekrefter at forutsetningene for dette er til stede. Styret er ikke kjent med at det er knyttet usikkerhet til regnskapet.

Ytre miljø

Pensjonskassen forurensrer ikke det ytre miljø. Styret er opptatt av at pensjonskassens plasseringer skal skje hos aktører som har - og følger - tilfredsstillende etiske retningslinjer.

Ansatte. Indre miljø

Pensjonskassen har en fast ansatt i 50 % stilling. Vedkommende har ansettelse i banken for resterende 50 %. Særskilt informasjon om arbeidsmiljø, likestilling, skader og ulykker anses dermed ikke aktuelt.

Styrets medlemmer har i 2017 totalt mottatt kr 195 000,- i honorarer.

Aktuarterjenester

Gabler AS er ansvarshavende aktuar for pensjonskassen, og har ansvar for overvåking av at pensjonskassen til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk forsvarlig måte, at aktuarielle regnskapsmessige disposisjoner blir gjort i henhold til lover og forskrifter, og at pensjonsforpliktelser og premie blir beregnet etter tariff og regelverk.

Revisjon

KPMG AS er Pensjonskassens revisor.

Tromsø, 16. mars 2018

I styret for SpareBank 1 Nord-Norge Pensjonskasse

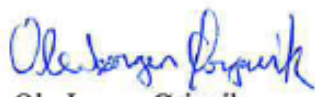
Rolf Eigil Bygdnes
Styreleder

Torodd Andreassen

Anders Hjørt

Ole Jørgen Ørjavik

Anita Rydningen

Bjørn Indreberg

Bjørn E. Kristiansen
Daglig leder

Resultatregnskap for SpareBank 1 Nord-Norge Pensjonskasse 2017

TEKNISK REGNSKAP		Noter	01.01. - 31.12.2017	01.01. - 31.12.2016
1.	Premieinntekter			
1.1	Forfalte premier, brutto	15	22.118.035	38.067.618
1.2	- Avgitt gjenforsikringspremie	16	-64.500	-64.500
	<i>Sum premieinntekter for egen regning</i>		22.053.535	38.003.118
2.	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.2	Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler		22.569.013	22.393.613
2.4	Verdiendring på investeringer		17.217.588	24.080.322
2.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		56.603.727	9.562.683
	<i>Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen</i>		96.390.328	56.036.618
5.	Pensjoner mv.			
5.1	Utbetalte pensjoner mv.			
5.1.1	Brutto		-35.311.504	-34.146.762
5.1.2	- Gjenforsikringsandel av utbetalte erstatninger		0	0
5.2	Endring i erstatningsavsetninger		0	0
5.3	Overføring av premiereserve og tilleggsavsetninger til andre	17	-4.136.623	-27.868.836
5.4	For lite avsatt premiereserve utmeldinger		0	0
	<i>Sum pensjon mv.</i>		-39.448.127	-62.015.598
6.	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser			
6.1	Endring i premiereserve			
6.1.1	Til (fra) premiereserve, brutto		1.036.412	8.033.184
6.1.2	- Endring i gjenforsikringsandel av premiereserve		0	0
6.2	Endring i tilleggsavsetninger		249.528	1.975.820
6.3	Endring i kursreguleringsfond		-14.369.060	-24.079.636
6.4	Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		-907.369	-675.469
6.5	Øvrige risikorelaterte poster		0	0
	<i>Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser</i>		-13.990.489	-14.746.101
8.	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			
8.1	Overskudd på avkastningsresultatet		-57.052.841	-6.637.491
8.2	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		0	-1.610.220
8.3	Annen tilordning av overskudd		0	-1.858.334
	<i>Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser</i>		-57.052.841	-10.106.045
9.	Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.1	Forvaltningskostnader	10	-1.700.478	-1.397.859
9.2	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	10	-2.983.150	-2.520.699
	<i>Sum forsikringsrelaterte driftskostnader</i>		-4.683.628	-3.918.558
11.	Resultat av teknisk regnskap		3.268.778	3.253.433
	IKKE TEKNISK REGNSKAP			
12.	Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
12.2	Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler		3.753.605	3.615.229
12.4	Verdiendring på investeringer		2.863.577	3.887.447
12.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		9.414.149	1.543.801
	<i>Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen</i>		16.031.331	9.046.477
14.	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
14.1	Forvaltningskostnader	10	-282.818	-225.671
	<i>Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen</i>		-282.818	-225.671
15.	Resultat av ikke-teknisk regnskap		15.748.513	8.820.806
16.	Resultat før skattekostnad		19.017.291	12.074.240
17.	Skattekostnad	11	-200.000	-210.000
18.	Resultat før andre resultatkomponenter	2	18.817.291	11.864.240
20.	TOTALRESULTAT		18.817.291	11.864.240
	Overført fra/til risikoutjevningsfond	2	0	248.114
	Overført fra/til egenkapital	2	-18.817.291	-12.112.354
	SUM DISPONERT		-18.817.291	-11.864.240

EIENDELER

EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN

		31.12.2017	31.12.2016
2. Investeringer			
2.3.1 Obligasjoner som holdes til forfall	3,5	3.146.954	3.482.701
2.4.1 Aksjer og andeler	4	63.239.002	59.862.278
2.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	5	92.452.225	80.384.060
<i>Sum investeringer</i>		158.838.182	143.729.039
4. Andre eiendeler			
4.2 Bankinnskudd		5.425.041	5.023.476
<i>Sum andre eiendeler</i>		5.425.041	5.023.476
5. Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
5.3 Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		0	0
<i>Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter</i>		0	0
SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		164.263.222	148.752.515

EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJEN

6. Investeringer i kollektivporteføljen			
6.3.1 Obligasjoner som holdes til forfall	3,5	18.921.448	21.572.699
6.3.2 Utlån og fordringer (premiefordringer)		0	0
6.4.1 Aksjer og andeler	4	380.232.262	370.801.592
6.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	5	555.880.351	497.918.530
6.4.3 Bankinnskudd	5	27.105.798	25.904.910
6.4.5 Andre finansielle eiendeler		2.073.165	0
<i>Sum investeringer i kollektivporteføljen</i>		984.213.023	916.197.731
SUM EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJEN		984.213.023	916.197.731
SUM EIENDELER		1.148.476.246	1.064.950.246

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER

Innskutt egenkapital		31.12.2017	31.12.2016
10.			
10.1.1	Aksjekapital/grunnfondbeviskapital/garantifond	75.000.000	75.000.000
	<i>Sum innskutt egenkapital</i>	75.000.000	75.000.000
11.	Opptjent egenkapital		
11.1.	Risikoutjevningssfond	5.781.390	5.781.390
11.2	Annen opptjent egenkapital	95.586.175	76.768.884
	<i>Sum opptjent egenkapital</i>	101.367.565	82.550.275
13.	Forsikringsforpliktelser - kontraktsfaste forpliktelser		
13.1	Premiereserve	708.420.453	702.394.140
13.2	Tilleggsavsetninger	44.949.163	45.198.691
13.3	Kursreguleringsfond	118.559.176	104.190.119
13.4	Erstatningsavsetning	0	4.580.980
13.5	Premiefond og renter av premiefondet	53.028.061	39.964.506
13.6	Fond for regulering av pensjon	40.799.148	5.480.581
	<i>Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfaste forpliktelser</i>	965.756.000	901.809.016
15.	Avsetninger for forpliktelser		
15.2	Forpliktelser ved skatt	243.081	252.553
	<i>Sum avsetninger for forpliktelser</i>	243.081	252.553
16.	Forpliktelser		
16.1	Finansielle derivater	641.112	-92.721
16.2	Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp	3.006.882	2.757.354
16.3	Andre forpliktelser	1.006.847	888.890
	<i>Sum forpliktelser</i>	4.654.841	3.553.523
17.	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		
17.2	Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	1.454.758	1.784.880
	<i>Sum påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter</i>	1.454.758	1.784.880
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		1.148.476.246	1.064.950.246
POSTER UTENOM BALANSEN			
18.	Betingede forpliktelser	0	0

Tromsø 31.12.2017/16.03.2018

I styret for SpareBank 1 Nord-Norge Pensjonskasse

Rolf-Egil Bygdnes
stynets leder

Ole Jørgen Brjævik

Bjørn E. Kjørnes
daglig leder

Torodd Andreassen

Annelis Hjørn

Anita Rydningen

Bjørn Indreberg

SpareBank 1 Nord-Norge Pensjonskasse

KONTANTSTRØMANALYSE

2017

2016

(Alle tall i hele 1 000)

Kontantstrøm fra driften

Innbetalte premier	22.054	38.003
Utbetalte forsikringsytelser/erstatningsavsetninger	-39.448	-62.016
Innbetalte finansinntekter	112.422	65.083
Andre utbetalinger/avsetninger	-95.027	-41.071
Økte (-) / reduserte (+) kortsiktige fordringer	-2.073	0
Økt (+) / redusert (-) kortsiktig gjeld	759	-18.415
A: Netto kontantstrøm fra driften	-1.313	-18.416

Kontantstrøm fra investeringer/plasseringer

Økning (-) / reduksjon (+) i beholdning av rentebærende papirer	-70.029	5.143
Økning (-) / reduksjon (+) i beholdning aksjer og aksjefond	-12.807	-9.558
Økning (-) / reduksjon (+) i beholdning obligasjoner holde til forfall	2.988	1.276
Økte (+) / reduserte (-) avsetninger	49.578	-6.865
Økning (+) / reduksjon (-) i kursreguleringsfond	14.369	24.080
B: Netto kontantstrøm fra investeringer	-15.901	14.076

Kontantstrøm fra finansieringer

Overført til annen egenkapital	18.817	11.864
C: Netto kontantstrøm fra finansieringer	18.817	11.864

A+B+C: Netto endringer av likviditet gjennom året **1.603** 7.524

+ Likviditetsbeholdning i periodens begynnelse **30.928** 23.404

= Likviditetsbeholdning ved periodens slutt (linje 4.2 og 6.4.3 i balansen) **32.531** 30.928

SpareBank 1 Nord-Norge Pensjonskasse

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET 2017

Note 1- Om pensjonsordningen/Regnskapsprinsipper

Om pensjonsordningen

SpareBank 1 Nord-Norge Pensjonskasse, org.nr.878 658 892, er en selvstendig juridisk enhet opprettet 1. januar 1997 av SpareBank 1 Nord-Norge, med kontoradresse i Tromsø. Pensjonskassen skal forvalte tjenstepensjonsordninger for ansatte og pensjonister i banken og konsernforetakene, og herunder forestå utbetalinger til pensjonistene. Pensjonskassen ytelsesbaserte pensjonsordning ble lukket med virkning fra 1.juli 2006 og har senere ikke opptatt nye medlemmer.

Selskapene som inngår i ordningen

SpareBank 1 Nord- Norge, SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS og EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS.

Fordelingen på medlemmer er som følger:

	Aktive	Uføre- pensjonister	Øvrige pensjons- mottagere
Sp1Nord- Norge EiendomsMegler1	3	0	0
Sp1Nord- Norge Finans	2	2	5
Sp1Nord- Norge Mor	140	86	506
Fripoliser *	25		
TOTAL	170	88	511

* Det er totalt 185 fripoliser som inkluderer fripoliser for opptjent uførepensjon pr 1.1.2017.

Alderspensjonsnivået tilsvarer 70 % av pensjonsgrunnlag basert på beregnet folketrygd etter reglene som gjaldt før 1.1.2011.

Det ytes også pensjon ved uførhet samt etterlatteytelser til barn etter nærmere regler.

Pensjonsordningene er ytelsesbasert. Medlemmene betaler ikke tilskudd.

Ytelsespensjon

Full pensjon krever en opptjeningstid på 30 år og gir rett til alderspensjon på differansen mellom 70 % av lønn og beregnet ytelse fra Folketrygden.

Ved beregning av pensjon fra Folketrygden er det lagt til grunn 1 G (Folketrygdens grunnbeløp) ved beregning av grunnpensjon. Ordningen omfatter ikke ektefellepensjon eller barnpensjon. Det finnes likevel fortsatt en del utbetalinger av ektefelle- og barnpensjon knyttet til eldre avtaler.

Pensjonsalderen er 67 år.

Noen hovedregler om ordningen – herunder om opptjeningstid, pensjonsgrunnlag og om fratreden før pensjonsalder – finnes i bankens note 25 til årsregnskapet. Hvert medlem mottar årlig en oversikt over den pensjon som er sikret.

Regnskapsprinsipper

Regnskapet er avlagt i samsvar med EU-godkjente IFRS-er (International Financial Reporting Standards), IAS (International Accounting Standards) og tilhørende fortolkninger som kan anvendes pr 31.12.17, samt de ytterligere norske opplysningskrav som fremkommer avl forskrift av 20.12.2011 om årsregnskap for pensjonsforetak. Pensjonskassen har benyttet adgangen til å fravike kravet til noteopplysninger i IFRS/IAS.

Utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Prinsipper for inntektsføring

Inntekter regnskapsføres når det er sannsynlig at transaksjoner vil generere fremtidige økonomiske fordeler som vil tilflyte pensjonskassen og beløpets størrelse kan estimeres pålitelig. Renteinntekter inntektsføres basert på effektiv rente-metode etter hvert som de opptjenes. Utbytte inntektsføres når beløpet er mottatt.

Finansielle instrumenter

I overensstemmelse med IAS 39, klassifiseres finansielle instrumenter i følgende kategorier: virkelig verdi med verdiendringer over resultatet, holde til forfall, utlån og fordringer, tilgjengelig for salg og andre forpliktelser.

Finansielle instrumenter som holdes med formål om å selge eller kjøpe tilbake på kort sikt, finansielle instrumenter som inngår i en portefølje av identifiserte instrumenter som er styrt sammen og hvor det beviselig er spor av kortsiktig gevinstrealisering, eller derivater som ikke er utpekt som sikringsinstrumenter, er klassifisert som holdt for omsetning. Disse instrumentene inngår i kategorien "finansielle instrumenter regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet."

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer, og bestemt innløsningsdato hvor pensjonskassen har intensjon om, og evne til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer holdt til forfall, med unntak av de instrumentene som virksomheten utpeker til virkelig verdi med verdiendringer mot resultatet eller tilgjengelig for salg, eller som møter kriteriene for å inngå i kategorien utlån og fordringer.

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer, som ikke er notert i et aktivt marked, er klassifisert som utlån og fordringer, med unntak av instrumenter som pensjonskassen har utpekt som til virkelig verdi med verdiendringer mot resultatet, eller som tilgjengelig for salg. Alle andre finansielle eiendeler er klassifisert som holdt for omsetning.

Investeringer holdt til forfall, lån og fordringer og andre forpliktelser med over- og underkurs periodiseres over investeringens løpetid over resultat. Finansielle instrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg, og holdt for handelsformål, er regnskapsført til virkelig verdi, som observert i markedet på balansedagen, uten fradrag for kostnader knyttet til salg.

Gevinst eller tap som følge av endringer i virkelig verdi på finansielle investeringer, klassifisert som tilgjengelig for salg, blir i den del som tilhører selskapsporteføljen resultatført, mens for den del som tilhører kollektivporteføljen blir regnskapsført direkte mot egenkapitalen inntil investeringen avhendes. Ved avhendelse blir akkumulert gevinst eller tap på det finansielle instrumentet som tidligere er regnskapsført mot egenkapitalen reversert, og gevinst eller tap blir resultatført.

Endringer i virkelig verdi på finansielle instrumenter klassifisert som holdt for omsetning eller som er utpekt som til virkelig verdi med verdiendringer mot resultatet resultatføres og presenteres som verdiendring på investeringer.

Pensjonskassen vurderer alle finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet dersom det ved innregning ikke er besluttet noe annet. Det sentrale grunnlag for anvendelse av virkelig verdi er at en gruppe finansielle eiendeler, finansielle forpliktelser eller begge deler forvaltes på grunnlag av virkelig verdi og at inntjeningen vurderes etter samme prinsipp. Dette må også være i samsvar med en dokumentert kapitalforvaltningsstrategi og at informasjon internt, og mellom nøkkelpersoner, gis på dette grunnlag.

Pensjonskassen har utarbeidet en kapitalforvaltningsstrategi i samsvar med kravene i kapitalforvaltningsforskriften. Porteføljen av verdipapirer forvaltes i samsvar med denne strategien og rapportering skjer til virkelig verdi gjennom rapportering av verdijustert avkastning. Videre rapporteres jevnlig porteføljens utvikling målt mot bufferkapital. Internt skjer den løpende oppfølging av verdipapirplasseringer basert på utvikling i virkelig verdi og det er her et nært samarbeid mellom ledelsen og styret. I regnskapsføringen av finansielle eiendeler er det dermed lagt til grunn at vilkårene for anvendelse av virkelig verdi er tilstede.

Virkelig verdi av verdipapirer

Eiendeler som vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet, vil normalt omsettes i aktive markeder og verdien vil således kunne fastsettes med rimelig grad av sikkerhet via børnoteringer ol.

Derivater som ikke er sikringsinstrumenter

Finansielle derivater som ikke er regnskapsført som sikringsinstrumenter vurderes til virkelig verdi. Endringer i virkelig verdi resultatføres løpende.

Et innebygd derivat separeres fra vertskontrakten og regnskapsføres som et derivat hvis, og bare hvis, alle følgende forutsetninger er oppfylt:

- De økonomiske kjennetegnene og den økonomiske risikoen ved det innebygde derivatet ikke er nært relatert til de økonomiske kjennetegnene og den økonomiske risikoen til vertskontrakten.
- Et separat instrument med de samme betingelser som det innebygde derivatet ville tilfredsstilt definisjonen av et derivat.
- Det kombinerte instrumentet (hovedkontrakt og innebygd derivat) ikke blir målt til virkelig verdi med endringer i verdien innregnet i resultatet.

Nedskrivning av finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost nedskrives når det ut fra objektive bevis er sannsynlig at instrumentets kontantstrømmer har blitt påvirket i negativ retning av en eller flere begivenheter som har inntrådt etter førstegangs regnskapsføring av instrumentet. Nedskrivningsbeløpet resultatføres. Dersom årsaken til nedskrivningen i en senere periode bortfaller, og bortfallet kan knyttes objektivt til en hendelse som skjer etter at verdifallet er innregnet, reverseres den tidligere nedskrivningen.

Reverseringen skal ikke resultere i at den balanseførte verdien av den finansielle eiendelen overstiger beløpet for det som amortisert kost ville ha vært dersom verdifallet ikke var blitt innregnet på tidspunktet da nedskrivningen blir reversert. Reversering av tidligere nedskrivning presenteres som verdiendring på investering.

Finansielle eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg nedskrives når det er objektive indikasjoner på at eiendelen har falt i verdi. For den del som tilhører selskapsporteføljen blir nedskrivningen resultatført umiddelbart. For den del som tilhører kollektivporteføljen blir det akkumulerte tapet som er innregnet direkte i egenkapitalen (differansen mellom anskaffelseskost og løpende virkelig verdi fratrukket nedskrivning som tidligere er innregnet i resultatet og eventuelle amortiseringsbeløp) fjernes fra egenkapitalen og innregnes i resultatet.

Kursreguleringsfond

Merverdier i kollektivporteføljen tilsvare avsetning til kursreguleringsfond, mens merverdier i selskapsporteføljen ikke skaper grunnlag for kursreguleringsfond. Ved negative kursreserver blir disse resultatført i begge porteføljer i samme forhold som det øvrige resultatet.

Forsikringsytelser og forsikringstilfeller

Forsikringsytelser kostnadsføres med forfalte beløp. Ved dødsfall avsettes fulle premiereserver for de eventuelle nye barnepensjoner. Ved uførehendelser avsettes det etter karenperiodens utløp fulle premiereserver for å dekke uførepensjon og premiefritak for alderspensjon og barnepensjoner.

Forsikringstekniske avsetninger

De forsikringstekniske avsetningene består av premiereserve, tilleggsavsetning, kursreguleringsfond, erstatningsavsetning, premiefond, pensjonistenes overskuddsfond og risikoutjevningssfond.

Risikoutjevningssfondet kan bare benyttes til å styrke avsetningen til premiereserve vedrørende risiko knyttet til person. Risikoutjevningssfondet er klassifisert som egenkapital i selskapsporteføljen med verdiendringer over egenkapitalen.

Premiereserven er en lineær reserve og utgjør kontantverdien av totale påløpte pensjonsforpliktelser.

Premiefondet kan benyttes til dekning av framtidig premie.

Tilleggsavsetninger skal dekke framtidig negativt finansresultat og vissetyper endringer i det aktuarielle grunnlag.

Fond for regulering av pensjon (tidligere Pensjonistenes overskuddsfond) tilføres årlig overskudd tilordnet premiereserven knyttet til pensjoner under utbetaling. Overskuddet skal hvert år benyttes som engangspremie til regulering av pensjonsytelser etter nærmere regler. Midler som ikke benyttes til regulering av pensjoner tilføres pensjonsordningens premiefond.

Erstatningsavsetning er et estimat for pensjonskassens samlede forventede ikke-meldte kostnader i forbindelse med avviklingen av erstatningskrav knyttet til forsikringstilfelle som er inntruffet innen regnskapsårets slutt, samt forventede kostnader knyttet til ikke-oppgjorte men meldte erstatningskrav.

Se for øvrig note 7.

Skatt

Pensjonskasser skattlegges etter samme regelverk som gjensidige livforsikringselskaper. Pensjonskassens finansieringsmodell innebærer at utsatt skattefordel ikke oppfyller kravet til balanseføring etter god regnskapsskikk. Pensjonskassen ilegges 0,15 % formuesskatt av ligningsmessig netto formue. Fritaksmetoden gjelder ikke for inntekter og tap på aksjer og finansielle instrumenter som nevnt i skattelovens § 2-38 (2), som forvaltes i kollektivporteføljen.

Kontanter

Kontanter inkluderer kontanter i kasse og bankbeholdning.

Inndeling av forvaltningskapitalen (sum eiendeler)

Pensjonskassens forvaltningskapital er delt inn i en kollektivportefølje (kundeportefølje) og en selskapsportefølje jfr. forsikringsvirksomhetsloven § 9-7. Kollektivporteføljen består av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetninger som skal dekke de kontraktsfaste forpliktelsene. Selskapsporteføljen består av eiendeler som motsvarer selskapets ansvarlige kapital og eventuell annen gjeld enn forsikringsforpliktelsene. Pensjonskassen har valgt en samlet kapitalforvaltning, slik at fordeling til (resultat og balanseposter) kollektiv- og selskapsportefølje er gjennomført etter hvor stor del av aktiva den respektive portefølje "eier". For regnskapsåret 2017 er fordelingen 85,74% til kollektivdelen (teknisk regnskap), og 14,26% til selskapsdelen (ikke-teknisk regnskap).

Finansiell risiko

Pensjonskassens systemer for styring og kontroll er tilpasset de lovmessige krav for å sikre en forsvarlig kapitalforvaltning. Det gjennomføres risikoanalyser basert på Finanstilsynets stresstest for livsforsikringselskaper og pensjonskasser, hvor det tas hensyn til de ulike risikoelementer som markedsrisiko, likvidetsrisiko og kredittrisiko.

Se for øvrig note 3 og 13.

SpareBank 1 Nord-Norge Pensjonskasse

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET 2017

Note 2 - Endringer i egenkapitalen

	Annen innskudd egenkapital	Risikoutjevnings fond	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Sum egenkapital pr 01.01.2017	75.000.000	5.781.390	76.768.884	157.550.274
Årets resultat			18.817.291	18.817.291
Egenkapital pr 31.12.2017	75.000.000	5.781.390	95.586.175	176.367.565

Note 3 - Finansiell risiko

Likviditetsrisiko (hele tusen)

Eiendeler	<1år	1-5år	>5år	Uten avtalt løpetid	Sum
Obligasjoner - holdt til forfall	0	12.461	11.300		23.761
Aksjer				443.471	443.471
Ansvarlige lån/fondsobligasjoner/fond		151.537	10.093	29.594	191.224
Obligasjoner - holdt for omsetning	65.534	372.311	14.428		452.273
Bankinnskudd				32.530	32.530
Sum	65.534	536.309	35.821	505.595	1.143.259

Det er benyttet call-dato for lån og fondsobligasjoner. For øvrige typer obligasjoner er det benyttet forfallsdato.

Påløpte renter er ikke med i beregningen.

Renterisiko (hele tusen)

Eiendeler	<1år	1-5år	>5år	Uten rente- eksponering	Sum
Obligasjoner - holdt til forfall	3.342	9.119	11.300		23.761
Aksjer				443.471	443.471
Ansvarlige lån/fondsobligasjoner/fond	145.128		16.502	29.594	191.224
Obligasjoner - holdt for omsetning	347.568	90.277	14.428		452.273
Bankinnskudd				32.530	32.530
Sum	496.038	99.396	42.230	505.595	1.143.259

Påløpte renter er ikke med i beregningen.

GAP Analyse

	Anleggsmidler obligasjoner	Omløpsmidler obligasjoner	Sum portefølje
Porteføljeverdi (markedsvurdering)	23.761	613.905	637.666
Rentedurasjon	3,7	0,6	
Kreditturasjon	4,5	3,0	
Andel av rentebærende portefølje	3,73 %	96,27 %	
1 % endring i rentenivå	867	3.376	4.244

Rentefølsomheten, definert som 1 % parallelt skift i rentekurven, basert på rentebærende portefølje, var ved årsskiftet kr 4,2 mill.

Note 4 - Aksjer og aksjefond

Egenkapitalbevis - Holdt for omsetning - Norske

Selskap	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/ mindreverdi
SpereBank 1 Midt-Norge	121.087	4.873.956,00	9.959.406	5.085.450
SpereBank 1 Buskerud-Vestfold	54.550	1.864.181,00	1.849.245	-14.936
SpereBank 1 Østlandet	13.000	1.067.390,00	1.176.500	109.110
Sperebanken Vest	78.368	2.937.120,00	4.271.056	1.333.936
Sperebanken Øst	16.121	611.930,00	890.685	278.755
Sum norske egenkapitalbevis - Holdt for omsetning		11.354.577	18.146.892	6.792.315
Andel Selskapsportefølje		1.619.163	2.587.747	944.132
Andel Kollektivportefølje		9.735.414	15.559.145	5.848.183
Sum norske egenkapitalbevis		11.354.577	18.146.892	6.792.315

Aksjer - Holdt for omsetning - Norske

Selskap	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/ mindreverdi
Aker ASA	12.902	4.249.051	5.199.506	950.455
Aker BP ASA	7.211	1.076.602	1.455.901	379.299
Petroleum Geo Services	141.903	3.151.970	2.362.685	-789.285
Statoil ASA	125.930	17.176.580	22.057.615	4.881.035
TGS Nopec Company	23.345	4.351.978	4.533.599	181.621
Norsk Hydro ASA	82.822	3.724.338	5.163.952	1.439.614
Yara International ASA	27.205	8.694.862	10.248.124	1.553.262
Marine Harvest ASA	36.869	4.829.778	5.124.749	294.971
Schibsted	27.491	5.572.040	5.993.038	420.998
XXL	37.655	3.655.667	3.200.675	-454.992
Axator	854.068	2.530.804	2.451.175	-79.629
DNB ASA	81.351	8.618.670	12.373.487	3.754.817
Storebrand	53.909	2.912.503	3.606.512	694.009
Telenor	45.294	6.422.571	7.967.215	1.544.644
Orkla A-aksjer	98.247	7.604.084	8.552.401	948.317
Saferoad Holdings	52.500	1.493.363	1.338.750	-154.613
Atea	26.756	2.855.274	3.090.318	235.044
Troms Eiendom	1.957.895	1.957.895	1.957.895	0
Troms Eiendom	60.884	4.042.105	4.042.089	-16
Nord Norge Eiendom 1	442	8.840.000	10.608.000	1.768.000
Sum norske aksjer holdt for omsetning		103.760.135	121.327.686	17.567.551
Andel Selskapsportefølje		14.796.195	17.301.328	2.441.890
Andel Kollektivportefølje		88.963.940	104.026.358	15.125.661
Sum PK		103.760.135	121.327.686	17.567.551

Aksjer - Holdt for omsetning - Internasjonale

Selskap	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/ mindreverdi
Subsea 7 S.A	44.170	5.044.394	5.432.910	388.516
Sum internasjonale aksjer holdt for omsetning		5.044.394	5.432.910	388.516
Andel Selskapsportefølje		719.331	774.733	54.004
Andel Kollektivportefølje		4.325.063	4.658.177	334.512
Sum PK		5.044.394	5.432.910	388.516

Aksjefond - Holdt for omsetning - Internasjonale

Selskap	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/ mindreverdi
Odin Europa A	213.660	15.911.443	25.278.138	9.366.695
Schroder ISF Eur Value	45.424	24.981.771	32.346.539	7.364.768
Schroder ISF Euro EQ C	27.040	9.818.781	12.035.124	2.216.343
Schroder ISF US Small&Mid-Cap Eq	12.300	10.020.000	35.474.062	25.454.062
Odin Emerging Markets A	187.966	15.000.000	23.465.730	8.465.730
Schroder ISF Asian OPP	72.173	9.818.781	14.913.557	5.094.776
Templeton Asian Growth Fund	45.597	5.711.638	14.877.258	9.165.620
Egerton Glb. Eq H2N	217798	35.000.000	36.977.671	1.977.671
KLP Aksjglobal Indeks II	10.372	15.881.888	24.742.697	8.860.809
Odin Global A	335.671	16.005.384	44.627.514	28.622.130
Fondsfinans Norden	941	11.005.578	13.233.030	2.227.452
Sum internasjonale aksjefond holdt for omsetning		169.155.264	277.971.320	108.816.056
Andel Selskapsportefølje		24.121.541	39.638.710	15.125.432
Andel Kollektivportefølje		145.033.724	238.332.610	93.690.624
Sum internasjonale aksjefond holdt for omsetning		169.155.264	277.971.320	108.816.056

Aksjefond - Holdt for omsetning - Norske

Selskap	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/ mindreverdi
DNB OBX	179.982	10.929.584	12.283.608	1.354.024
Sum Norske aksjefond holdt for omsetning		10.929.584	12.283.608	1.354.024
Andel Selskapsportefølje		1.558.559	1.751.643	188.209
Andel Kollektivportefølje		9.371.025	10.531.965	1.165.815
Sum Norske aksjefond holdt for omsetning		10.929.584	12.283.608	1.354.024

PE-Fond - Holdt for omsetning - Norske

Selskap	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/ mindreverdi
PE- fond		13.423.200	8.308.848	-5.114.352
Sum PE-fond Holdt for omsetning		13.423.200	8.308.848	-5.114.352
Andel Selskapsportefølje		1.914.148	1.184.842	-710.895
Andel Kollektivportefølje		11.509.052	7.124.006	-4.403.457
Sum PE-fond Holdt for omsetning		13.423.200	8.308.848	-5.114.352
Total andel under post 2.4.1 og 6.4.1		313.667.154	443.471.264	129.804.110
Andel Selskapsportefølje post 2.4.1		44.728.936	63.239.002	18.042.771
Andel Kollektivportefølje, post 6.4.1		268.938.218	380.232.262	111.761.338

Selskapets risikostyring er i størst mulig grad å spre risiko på ulike bransjer, samt i børsnoterte selskaper .

100% av balanseført verdier er børsnotert.

Porteføljen følges opp løpende mot markedsutviklingen og prising med hensyn til plassering.

Anskaffelseskost og virkelig verdi er inklusiv kurtasje.

Note 5 - Obligasjoner og andre verdipapirer med fast rente

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi.

Obligasjonsfond - Holdt for omsetning - Norske

Selskap	Kostpris	Markedsverdi	Mer/ mindreverdi
Aasen Spb	4.997.500	5.025.991	28.491
Aasen Spb	5.000.000	5.120.756	120.756
Aker ASA	5.192.500	5.475.000	282.500
Aker ASA	3.000.000	3.097.500	97.500
AS Tallink Grupp	5.000.000	5.121.450	121.450
Atea ASA	5.000.000	5.050.000	50.000
Austevoll Seafood ASA	4.937.500	5.143.750	206.250
Bank Norwegian AS	10.006.250	10.035.000	28.750
banken	5.000.000	5.011.962	11.962
banken AS	5.000.000	5.022.673	22.673
Bien Spb	5.000.000	4.995.377 -	4.623
Bien Spb	5.000.000	5.000.000	-
Blaker Spb	4.700.000	4.995.294	295.294
BN Bank ASA	10.220.000	10.228.955	8.955
BN Bank ASA	3.000.000	3.121.837	121.837
Bonheur ASA	5.000.000	4.987.500 -	12.500
Bud Fræna og Hustad Sp	5.000.000	5.076.703	76.703
Color Group	5.060.000	5.250.000	190.000
Color Group	5.000.000	5.262.500	262.500
Drangedal Spb	5.000.000	4.983.191 -	16.809
Eidsberg Spb	5.000.000	4.986.180 -	13.820
Fana Spb	10.089.000	10.030.531 -	58.469
Fjord1 ASA	5.000.000	5.039.575	39.575
Gjensidige Bank ASA	5.000.000	5.017.211	17.211
Glitre Energi AS	7.681.250	8.803.543	1.122.293
Grong Spb	5.000.000	5.067.307	67.307
Grong Spb	5.000.000	4.970.586 -	29.414
Helgeland Spb	10.370.000	10.097.818 -	272.182
Hemne Spb	5.000.000	5.031.552	31.552
Høgh LNG	5.000.000	4.912.500 -	87.500
Islandsbanki	5.000.000	5.112.500	112.500
Klæbu Spb	5.000.000	4.997.593 -	2.407
Klæbu Spb	5.000.000	5.012.522	12.522
Kongsberg Gruppen ASA	5.152.500	5.429.000	276.500
Kvinesdal Spb	9.976.000	9.975.892 -	108
Kvinesdal Spb	4.942.500	5.075.006	132.506
Landkreditt Bank AS	10.000.000	10.021.183	21.183
Landkreditt Boligkr	5.034.500	5.023.643 -	10.857
Lyse Energi AS	10.587.250	10.515.966 -	71.284
Mærsk AS	5.000.000	5.108.197	108.197
Nesset Spb	5.000.000	4.975.029 -	24.971
Nielsen	5.000.000	5.056.250	56.250
Nord Salten Kraft AS	10.060.000	10.033.161 -	26.839
Nordea Bank Norge ASA	10.005.000	10.059.590	54.590

Norlandia HC Group AS	5.000.000	5.022.675	22.675
Nortura SA	5.592.000	5.625.000	33.000
Norwegian Air Shuttle	5.025.000	4.981.250 -	43.750
Norwegian Air Shuttle (S)	5.000.000	5.008.950	8.950
Ocean Yield ASA	5.000.000	5.087.500	87.500
Ole Deviksvet AS	5.000.000	4.987.500 -	12.500
Opdals Spb	5.000.000	4.968.558 -	31.442
Orland Spb	5.000.000	4.987.045 -	12.955
Resurs Bank AB	10.000.000	10.003.292	3.292
Sandnes Spb	10.156.000	10.215.516	59.516
Scatec Solar ASA	5.000.000	5.068.750	68.750
Ship Finance	5.000.000	5.062.500	62.500
Skagerrak Spb	5.000.000	5.185.855	185.855
Skandiabanken	5.000.000	5.044.768	44.768
Skandiabanken ASA	9.823.500	10.261.465	437.965
Skandiabanken Boligk	9.031.500	9.097.380	65.880
Skudenes & Aakr Spb	5.000.000	5.237.540	237.540
Skue Spb	5.000.000	5.282.914	282.914
Sparebanken Narvik	10.000.000	10.032.742	32.742
Spb 1 Lom og Skjåk	10.000.000	10.025.135	25.135
Spb 1 Modum	5.000.000	5.003.766	3.766
Spb 1 Nordvest	5.155.000	5.320.749	165.749
Spb 1 SMN	5.267.500	5.451.979	184.479
Spb 1 Søre Sunnmøre	5.000.000	5.000.000	-
Spb 1 Søre Sunnmøre	5.000.000	5.034.124	34.124
Spb 1 Østlandet	5.257.000	5.439.847	182.847
Spb Hedmark	12.640.200	13.274.598	634.398
Spb Møre	5.000.000	5.023.713	23.713
Spb Møre	5.000.000	5.010.389	10.389
Spb Sør	14.974.500	15.328.386	353.886
Spb Sør	5.037.500	5.163.889	126.389
Spb Sør Boligkreditt	5.000.000	5.048.013	48.013
Spb Telemark	5.000.000	5.049.545	49.545
Spb Vest	3.000.000	3.142.380	142.380
Spb Øst	4.993.000	5.047.920	54.920
Spb Øst	5.000.000	5.111.132	111.132
Spb Østfold Akershus	5.925.000	5.563.053 -	361.947
Spydeberg Spb	5.930.000	5.486.711 -	443.289
Storb Liv	5.090.000	5.069.721 -	20.279
Storebrand ASA	3.009.000	3.044.449	35.449
Storebrand Liv AS	10.000.000	10.227.330	227.330
Strømmen Spb	5.042.500	5.031.735 -	10.765
Surnadal Spb	9.995.000	10.030.479	35.479
Tafjord Kraft AS	9.760.000	9.903.774	143.774
Teekay LNG Partners	5.000.000	5.212.500	212.500
Terra Boligkreditt	6.018.600	6.447.738	429.138
Tinn Spb	5.000.000	4.977.249 -	22.751
Trøgstad Spb	10.075.000	10.115.032	40.032
Tysnes Spb	5.000.000	4.993.520 -	6.480
Vardar AS	10.000.000	10.005.321	5.321
W Wilhelmsen Lgs ASA	5.000.000	5.006.250	6.250
Wilh Wilhelmsen ASA	4.356.000	4.675.000	319.000
Ørskog Spb	5.000.000	5.003.393	3.393
Åfjord Spb	5.000.000	5.116.896	116.896
Sum Obligasjoner holdt for omsetning - Norske	606.165.550	613.904.688	7.739.138
Sum Obligasjoner holdt for omsetning	606.165.550	613.904.688	7.739.138
Påløpte renter	4.833.685	4.833.685	
Sum Obligasjoner holdt for omsetning	610.999.235	618.738.373	7.739.138
Obligasjonsfond			
Templeton Global total returner	28.224.101	29.594.204	1.370.103
Sum Obligasjonsfond - Utenlansk	28.224.101	29.594.204	1.370.103
Totalt Obligasjoner og obligasjonsfond	639.223.336	648.332.577	9.109.241
Andel Selskapsportefølje, post 2.4.2	91.153.248	92.452.225	1.298.978
Andel Kollektivportefølje, post 6.4.2	548.070.088	555.880.351	7.843.056
Total andel under post 2.4.2 og 6.4.2	639.223.336	648.332.577	9.142.034

Obligasjoner som holdes til forfall

Finansielle eiendeler - investeringer som holdes til forfall

Obligasjoner - holde til forfall - Norske

Selskap	Pålydende	Kostpris	Balanseført verdi	Over/underkurs
Hafslund	10.000.000	9.825.000	9.901.722	76.722
Storebrand Kredittforetak	3.500.000	3.503.500	3.500.651	-2.849
Terra Boligkreditt AS	5.000.000	5.008.000	5.001.566	-6.434
Toten Sparebank	2.236.000	2.216.994	2.230.699	13.705
Toten Sparebank	1.310.000	1.296.900	1.306.327	9.427
Sum Obligasjoner holdt til forfall		21.850.394	21.940.965	90.571
Påløpte renter		127.437	127.437	
Investeringer som holdt til forfall		21.977.831	22.068.402	90.571
Andel Selskapsportefølje post 2.3.1		3.134.039	3.146.954	12.589
Andel Kollektivportefølje, post 6.3.1		18.843.792	18.921.448	77.982
Sum		21.977.831	22.068.402	90.571

Obligasjoner holdt til forfall er vurdert til anskaffelseskost korrigeret for over/underkurs pr. 31.12.17

Virkelig verdi jfr. markesverdi og VPS - verdier.

Beholdningsendringer pr 31.12.17

Inngående balanse	24.925.272
Årets avgang/tilgang	-3.074.878
Reklassifisering(brutto)	0
Årets periodiserte overkurs	90.571
Utgående balanse	21.940.965

Note 6 - Derivater

Derivater- valutaterminer	Verdi ved kjøp	Virkelig verdi	Mer/mindre verdi
Valutatermin EURO	34.304.996	33.864.140	-440.856
Valutatermin GBP	11.163.000	11.228.926	65.926
Valutatermin USD	51.253.400	50.987.218	-266.182
Finansielle derivater 31.12.	96.721.396	96.080.284	-641.112

Valutaterminer vurderes til virkelig verdi over resultat med valutakurs på balansedagen.

Innfrielsesdato fra 3 til 6 måneder.

Note 7 - Endringer i forsikringsmessige forpliktelser**Endringer i forsikringsmessige forpliktelser - kontrakter med kontraktsfaste forpliktelser**

(tall i hele tusen)	Premiereserve	Tilleggs- avsetning	Kursreg.fond	Erstatnings- avsetninger	Premiefond	Fond for reg. av pensjon
1. Inngående balanse	702.394	45.199	104.190	4.581	39.965	5.481
2. Resultatføre endringer i forsikringsforpliktelser						
2.1. Netto resultatførte avsetninger	1.445		14.369	0	13.772	40.799
2.2. Overskudd på avkastningsresultatet						
2.3. Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene						
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	1.445	0	14.369	0	13.772	40.799
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser						
3.1. Overføringer mellom fond	4.581			-4.581		-5.481
3.2. Overføringer til/fra selskapet		-250			-709	
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	4.581	-250	0	-4.581	-709	-5.481
4. Utgående balanse	708.420	44.949	118.559	0	53.028	40.799

I premiereserven inngår avsetninger til fripoliser med tkr 42.096.

Note 8 - Annen gjeld

	2017	2016
Annen kortsiktig gjeld		
Andre forpliktelser	1.006.847	888.890
Betalbar skatt	243.081	252.553
Finansielle derivater	641.112	-92.721
Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp	3.006.882	2.757.354
Annen kortsiktig gjeld	1.454.758	1.784.880
Sum annen kortsiktig gjeld	6.352.680	5.590.956

Note 9 - Kapitalavkastning/Resultatdisponering

	2017	2016	2015	2014	2013
Verdijustert avkastning etter provisjon- markedscurser	10,6 %	5,9 %	4,8 %	9,0 %	11,4
Verdijustert avkastning etter provisjon- anleggsporføljen amortisert	10,6 %	5,8 %	4,9 %	8,6 %	11,5

Resultatdisponering*(tall i hele 1 000)*

	2017	2016
Risikoresultat (ekskl. fripolise-kun private)	-217	3.220
Renteresultat	57.673	7.419
Kostnadresultat	759	1.370
Renterisikopremie	2.107	2.131
Sum resultat teknisk regnskap	60.322	14.140

Disponering teknisk resultat

Tilleggsavsetning	0	781
Korrigerings knyttet til avgang	0	0
Samlet til Premifond og fond for reg av premie	54.571	10.106
<i>til Premiefond fra renteresultatet</i>	13.772	4.626
<i>til Fond for regulering av pensjon fra renteresultatet</i>	40.799	5.480
Til premiereserve	2.482	0
Resultat som skal overføres til annen egenkapital	3.269	3.253
Sum disponert resultat teknisk regnskap	60.322	14.140

Ikke-teknisk resultat	15.748	8.821
Overført fra teknisk resultat	3.269	3.253
Resultat før skatt	19.017	12.074
Skattekostnad	-200	-210
Totalresultat	18.817	11.864

Overført fra risikoutjevningfond	0	-248
Overført til egenkapital	18.817	12.112
Sum disponert totalresultat	18.817	11.864

Note 11 - Skatt

	2017	2016
Arets skattekostnad		
Endring utlignet/beregnet formuesskatt	-43.081	-42.553
Formuesskatt	243.081	252.553
Skattekostnad	200.000	210.000
Utsatt skattefordel		
Fremførbart underskudd	-261.831.484	-248.694.698
Ubenyttet godtgjørelse på aksjeutbytte - omregning	-1.270.814	-1.270.814
Forskjeller knyttet til obligasjoner og aksjer	143.329.249	107.160.485
Grunnlag utsatt skattefordel	-119.773.049	-142.805.027
Ikke balanseført utsatt skattefordel	-27.547.801	-35.701.257

Note 12 - Elementanalyse*(tall i hele 1 000)*

	2017	2016
Risikoresultat før reassuranse	-171	3.285
Reassuranse premie	-47	-65
Reassuranse erstatninger	0	0
Reassuranseresultat	-47	-65
Netto risikoresultat etter reassuranse	-217	3.220
Endring i erstatningsreserve	0	0
Annet	0	0
Risikoresultat	-217	3.220
Renteresultat		
Netto finansinntekter	96.390	56.037
(Til)/fra Kursreguleringsfond	-14.369	-24.080
Sum garanterte renter reserve	-23.440	-24.140
Garanterte renter premiefond og pensjonistenes overskuddsfond	-908	-398
Renteresultat	57.673	7.419
Kostnadsresultat		
Resultat administrasjonsreserve	5.460	5.289
Resultat driftskostnader inkl forvaltningskostnader	-4.702	-3.919
Administrasjonsresultat	759	1.370
Samlet resultat	58.214	12.010
Premie for renterisiko	2.107	2.131
Fortjenestemargin for forsikringsrisiko	0	0
Fra/til tilleggsavsetninger	0	-782
Netto resultat	60.322	13.359
Disponering av tekniske resultater		
til oppreservering	0	0
til premiereserve (fripoliser)	-2.482	0
til premiefond	-13.772	-4.625
til fond for regulering av pensjoner	-40.799	-5.481
Resultat etter disponering	3.269	3.254
Teknisk resultat fra regnskap	3.269	3.254
Resultat av ikke-teknisk regnskap	15.749	8.821
Skattekostnad	-200	-210
Andre resultatkomponenter	0	0
TOTALRESULTAT	18.817	11.864
Overført fra/til risikoutjevningfond	0	248
Utbytte på egenkapital	0	0
Overført fra/til egenkapital	-18.817	-12.112
SUM	0	0

Note 13 - Finansiell risiko

Styret har fastsatt retningslinjer for kapitalforvaltningen, og en investeringsstrategi som er gjenstand for ny vurdering minst en gang om året, og ellers så ofte som situasjonen tilsier det.

Styring av finansiell risiko inngår som en viktig del av retningslinjene for kapitalforvaltningen, og i den forbindelse gjennomføres løpende vurderinger av finansiell risiko og risikoevne gjennom stresstester og bufferkapitalberegninger. Styrets strategi er at investerte midler skal ha en moderat risikoprofil.

Pensjonskassens finansformue fordeler seg slik pr 31. desember 2017:

	Mill.kr	I prosent
Aksjer/egenkapitalbevis/aksjefond/PE	443,5	38,6
Obligasjoner/sertifikater - omløp	648,3	56,4
Obligasjoner/sertifikater - anlegg	22,1	1,9
Likvider/fordringer	34,6	3,0
I alt	1148,5	100,0

Pensjonskassens investeringer i egenkapitalinstrumenter er i det alt vesentlige investert i internasjonale aksjefond og norske børsnoterte aksjer. Likviditeten i papirene anses som god.

Når det gjelder renteplasseringene er det meste av porteføljen plassert i det norske obligasjonsmarkedet med, med unntak av en plassering i et globalt rentefond. Renteplasseringene har følgende risikoprofil:

	Mill.kr	I prosent
Templeton Global, rentefond	29,6	4,4
Kommuner og særskilt sikre obligasjoner	34,8	5,2
Bankobligasjoner	258,6	38,6
Industri, investment grade	96,2	14,3
Industri, high yield	85,3	12,7
Ansvarlig lån og fondsobligasjoner bank	165,9	24,7
I alt	670,4	100,0

Risikoen i renteporteføljen er i all vesentlighet knyttet til kredittrisiko i de obligasjonene som Pensjonskassen har investert i. Renterisikoen i porteføljen er lav, med en gjennomsnittlig rentedurasjon på 0,55 og 3,65 på hhv den omløps- og anleggsporføljen. Samlet risiko for renteporteføljen anses som moderat.

Kontroll og overvåking av kapitalforvaltningen utføres av bankens avdeling for Driftsstøtte, Kapitalmarked i samarbeid med risk-manager. Dette omfatter også risikoanalyser og stresstester. Kontrollorganet utarbeider årlig en omfattende risikoreport.

Note 14 - Solvensmargin

(tall i MNOK)

Solvensmarginkrav til pensjonskasser

Består av summen av syv resultat hvorav:

- Første resultat - kollektiv tjenestepensjon eks uførepensjon
- Andre resultat - dødelighetsrisiko
- Tredje resultat - uførepensjon og premiefritak

Solvensmargin kapital

Summen av ansvarlig kapital, 50 prosent av tilleggsavsetningene og 50 prosent av risikoutjevningfondet.

	2017	2016
Netto ansvarlig kapital	150,9	135,9
50% av risikoutjevningfond	2,9	2,9
50% av tilleggsavsetninger	22,5	22,6
Sum annen solvensmargin kapital	25,4	25,5
Solvensmargin kapital	176,3	161,4
Minstekrav til solvensmargin	32,0	30,1
Samlet solvensmargin kapital i % av solvensmargin krav	550 %	537 %

Note 15 - Spesifikasjon av premieinntekter

(tall i hele tusen)

	2017	2016
Brutto forsikringsteknisk premie	10.557	16.939
Pensjonsreguleringspremie dekket fra pensjonistenes overskuddsfond	5.760	15.093
Foretakspremie for administrasjon	3.695	3.904
Premie for rentegaranti	2.107	2.131
Premie for fortjenesteelement	0	0
Sum forfalt premie	22.119	38.068

Note 16 - Gjenforsikring

Det er inngått reassuranseavtale med Arch Re som dekker inntil TNOK 62 000 forårsaket av en hendelse hvor minst én person dør eller blir ufør. Pensjonskassen bærer en egenandel på TNOK 5 000. Premie for 2017 var TNOK 47.

Note 17 - Overføringer til andre pensjonsinnretninger

(tall i hele tusen)

	2017	2016
Overført premiereserve til andre	3.887	25.112
Overført andre avsetninger til andre	250	2.757
Sum overført til andre	4.137	27.869

Fraflyttingen gjelder 4 utmeldte personer.

Note 18 - Virkningen av endringer i forutsetninger i pensjonsordningen

Effekten av en umiddelbar 25 prosent økning i uførehypigheten vil med dagens bestand innebære en belastning på 0,7 millioner kroner på årets risikoresultat. Effekten av en permanent økning på 15 prosent i uførehypigheten vil være en økning i premiereserven på 1,6 millioner kroner. Tilsvarende vil en permanent 10 prosent reduksjon i dødeligheten med dagens bestand innebære en økning i premiereserven på 21,5 millioner kroner.